
ERASMUS + OBRAZOVANJE NA OTVORENOM

Tanja Nađ, Osnovna škola Ivanska

U tjednu 23. - 27. ožujka 2026. godine, knjižničarka OŠ Ivanska, u sklopu Erasmus+ akreditacije, sudjelovala je na strukturiranom tečaju *Obrazovanje na otvorenom* u Santa Cruzu de Tenerife u Španjolskoj. Ciljevi tečaja bili su: upoznati različite pristupe i metode učenja u prirodi te imati priliku isprobati ih u praksi; steći nova znanja o korištenju kreativnih tehnika u prirodi za povećanje motivacije učenika; naučiti planirati iskustvene radionice i organizirati edukativne terenske nastave koje potiču grupnu koheziju; naučiti kako oblikovati održive navike te primijeniti emocionalno usmjeren pristup u obrazovanju; povećati znanje o ekološkom vrtlarstvu, poljoprivredi i permakulturi te naučiti kako ih koristiti za razvoj vrijednosti poput tolerancije, strpljenja i kritičkog mišljenja; naučiti kako obrazovanje u prirodi može imati i terapeutske učinke te kako koristiti neverbalne metode za poticanje uključenosti i izražavanja.

Volonterski centar CIEV

Tečaj je započeo predstavljanjem sudionika u Volonterskom centru CIEV (Centro Insular de Entidades de Voluntariado). Nakon predstavljanja, sudionici su se zajedno s voditeljima uputili u obližnji park.

Različitim igrama za izgradnju grupne kohezije i povjerenja voditelji su poticali međusobno upoznavanje sudionika te razvoj pozitivnih odnosa unutar grupe. Poseban naglasak stavljen je na primjenu kreativnih metoda poučavanja društvenih i okolišnih vrijednosti koje učenje čine zanimljivijim i smislenijim.

Usljedila je aktivnost u kojoj su sudionici pristupili oblikovanju sadržaja i poučavanja koji pomaže da poruka bude jasna, razumljiva i zanimljiva učenicima. Riječ je o TORE pristupu poučavanju i interpretaciji sadržaja. Razvio ju je Sam Ham, stručnjak za interpretaciju u obrazovanju i zaštiti prirode.

Kako obrazovanje na otvorenom uključuje pokret i osjetila, polaznici tečaja su se na zanimljiv način učili snalaziti na geografskoj karti i predstavljati zemlju iz koje dolaze. U ovoj aktivnosti polaznici su se služili različitim pripovjednim tehnikama.

Terenska nastava

Drugog dana tečaja sudionici su se uputili na terensku nastavu. Po dolasku na odredište, sudjelovali su u timskom izazovu na otvorenom. Cilj postavljanja ovakvih izazova je poticanje suradnje, komunikacije,

kreativnog razmišljanja i međusobnog povjerenja jer uspjeh ovisi o doprinosu svih članova tima. Sudionici su imali priliku uvidjeti kako timskom radu pristupiti na inkluzivan način, odnosno na koji način osmisliti aktivnosti za učenike tako da svi mogu ravnopravno sudjelovati, bez obzira na njihove sposobnosti, iskustvo ili poteškoće. Aktivnost na otvorenom uključivala je prilagodbu zadataka različitim sposobnostima učenika, poticanje međusobne podrške i uvažavanja, stvaranje sigurnog i podržavajućeg okruženja te omogućavanje različitih uloga u timu kako bi svatko mogao doprinijeti. Cilj je da se svaki sudionik osjeća uključenim i vrijednim dijelom tima, dok se istovremeno razvijaju socijalne vještine i osjećaj zajedništva.

U drugom dijelu terenske nastave, polaznici tečaja naučili su kako održati nastavni sat povijesti na otvorenom uz korištenje literature. Različitim dramskim tehnikama zajedno su ispričavali priču o nastanku Tenerifa i doseljavanju stanovnika.

| *Zajednička fotografija polaznika tečaja*

Primjena igrifikacije u nastavi na otvorenom

Tijekom strukturiranog tečaja, polaznici su naučili kako primijeniti igrifikaciju u nastavi na otvorenom. Upoznali su digitalne alate koji omogućuju kreiranje igara koje doprinose motivaciji učenika, omogućuju evaluaciju i bolje razumijevanje gradiva.

Voditelj tečaja prikazao je polaznicima vlastite primjere popularnih igara u formi *Escape rooma*. Ovakve vrste igara koriste se u svrhu kombiniranja igre, učenja i istraživanja prirode. Polaznici su u digitalnom alatu *Genially* dobili priliku izraditi digitalne potrage za blagom povezane s lokacijama u prirodi. U poslijepodnevnom satima posjetili su povijesni grad La Lagunu u kojemu su se okušali u jednoj od igara. Sudionici su krenuli u potragu za blagom pristupivši zadacima koji zahtijevaju promatranje, donošenje odluka, poticanje kritičkog razmišljanja i rješavanja problema, poticanje aktivnog kretanja i istraživanja te unošenje odgovora u digitalni alat. Primjenom igrifikacije, upoznali su grad koji se nalazi na UNESCO-vom popisu svjetske baštine.

| *Potruga za blagom u gradu La Laguna*

SOS Dječje selo

Za polaznike tečaja organiziran je odlazak u SOS Dječje selo El Tablero. Selo djeluje poput zajednice. Sastoji se od više obiteljskih kuća u kojima žive djeca, a svaka kuća ima SOS roditelja. Kuće su okružene prirodom kako bi se stvorilo što prirodnije okruženje za odrastanje.

Različitim aktivnostima polaznici su upoznali načine rada s učenicima iz socioekonomski ranjivih skupina te učenicima s posebnim potrebama (autizam, Downov sindrom). Posebnost ovog sela jest eko-farma na kojoj djeca uče o održivoj poljoprivredi i vrtlarstvu. Praktičnim radom na farmi razvijaju radne navike. Ondje se nalaze i životinje o kojima djeca vode brigu, a koriste ih u terapijske svrhe. Primjer je terapija slijepim konjima koji kod djece potiču odgovornost i samostalnost vođenjem brige o njima. Kontaktom sa životinjama smanjuju stres te poboljšavaju koordinaciju pokretom (jahanjem).

Uz ovakve praktične aktivnosti djeca uče o održivosti. Jedan od primjera su bioklimatske građevine koje su izgradili od prirodnih materijala (glina, slama, drvo i staklo).

SOS Dječje selo primjer je cjelovitog sustava podrške koji uključuje odgoj i obrazovanje, socijalnu skrb, inkluziju te iskustveno učenje.

| *Ispred bioklimatske građevine*

Permakultura i terapijsko učenje

Posjet permakulturnoj farmi El Mato omogućio je polaznicima tečaja da iz prve ruke vide kako funkcionira terapijsko učenje kroz vrtlarstvo, poljoprivredu i permakulturu (sustava koji oponaša prirodne ekosustave kako bi se stvorila samoodrživa i produktivna okolina). Glavne karakteristike ove farme su: planiranje prostora prema principu permakulture, održiva proizvodnja hrane, upravljanje vodom, recikliranje i kružna ekonomija.

Farma ima i edukativnu ulogu. Koristi se kao prostor za učenje. Ondje se održavaju radionice o održivosti i ekologiji. Radom u vrtu i gradnjom prirodnim materijalima, omogućuje se posjetiteljima učenje kroz praksu te primjena znanja u svakodnevnom životu.

Radom s različitim skupinama ljudi potiče se zajedništvo, timski rad, razvoj ekološke svijesti i odgovornosti, a ujedno se ostvaruje inkluzija.

Posjetom ovoj farmi i sudjelovanjem u različitim aktivnostima polaznici tečaja naučili su koristiti stečeno znanje u svrhu razvoja vrijednosti tolerancije, strpljenja i kritičkog mišljenja. Upoznati su s različitim oblicima posebnih obrazovnih potreba. Uvidjeli su kako obrazovanje u prirodi može imati i terapijske učinke te kako koristiti neverbalne metode za poticanje uključivosti i izražavanja.

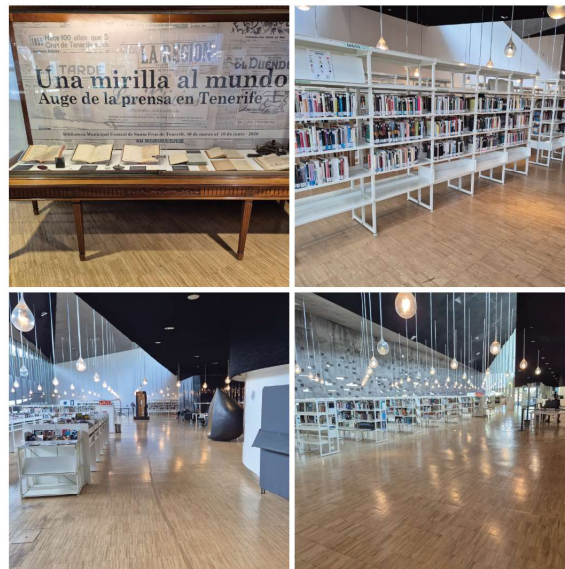
Centralna gradska knjižnica Santa Cruz de Tenerife

Tijekom svog boravka u Santa Cruzu de Tenerife, knjižničarka je imala mogućnost posjetiti najveću knjižnicu na otoku.

Riječ je o modernoj zgradi koja uključuje umjetničku galeriju s prostranim i dobro osvijetljenim izložbenim prostorima. U njoj se nalazi stalna izložba posvećena životu i radu poznatog španjolskog

nadrealističkog slikara Óscara Domíngueza. Knjižnica se u prizemlju odlikuje suvremenim dizajnom, obiljem prirodnog svjetla i bogatim fondom knjiga.

Posjetitelji cijene mirnu atmosferu pogodnu za učenje i rad, kao i besplatan pristup Wi-Fi mreži.

| *Centralna gradska knjižnica Santa Cruz de Tenerife*

Sudjelovanje na strukturiranom tečaju značajno će unaprijediti rad knjižničarke u svakodnevnom radu s učenicima u školskoj knjižnici.

Stečena znanja o neformalnom obrazovanju i učenju kroz iskustvo knjižničarke će iskoristiti za osmišljavanje zanimljivijih i poticajnijih aktivnosti za učenike kako bi povećala njihovu motivaciju za čitanje i učenje. Primjenom kreativnih metoda poučavanja i TORE pristupa, knjižničarka će moći na jednostavniji i organiziraniji način prenositi sadržaje te ih prilagoditi interesima i potrebama svojih učenika.

Stečene vještine planiranja terenske nastave i aktivnosti na otvorenom omogućit će povezivanje knjižnične građe s učenjem izvan učionice.

Posebnu važnost pridaje razvoju kompetencija za inkluzivan rad s učenicima, uključujući učenike s posebnim potrebama te iz ranjivih skupina. Stečena znanja o prilagodbi aktivnosti i poticanju suradnje, pomoći će u stvaranju sigurnijeg te podržavajućeg okruženja u školskoj knjižnici.

Razumijevanje održivosti, permakulture i ekološke svijesti omogućit će organizaciju tematskih radionica i projekata koji razvijaju odgovorno ponašanje prema okolišu. Terapijske učinke učenja u prirodi nastojat će primijeniti u radu s učenicima opuštajućim i kreativnim aktivnostima.